

Kleine Kernen Krant Limburg

juli 2009 - nummer 18

Vereniging
Kleine Kernen
Limburg

In dit nummer o.a.:

- 2 Sfeerimpressie Dorpendag 2009
- 4 Kansen voor Steunpunt Gemeenschapshuizen
- 5 Dorpsraad Itteren vindt een weg naar zelfsturing
- 6 Prijsvraag voor dorpsommetjes
- 7 Lancering OnsDorpsweb
- 8 Van de bestuurstafel

Dorpendag weer druk bezocht

Ook dit jaar mocht de Dorpendag Limburg weer rekenen op voldoende belangstelling. Ruim 140 mensen waren ondanks het zomerse weer toch naar Baexem afgereisd om deel te nemen aan workshops, kennis te nemen van projecten en organisaties op de informatiemarkt of deel te nemen aan een van de drie discussies. Wethouder Jeurgens van gastgemeente Leudal sprak in zijn welkomstwoord met veel enthousiasme over de uitdagingen

van het ontwikkelen van het dorpsradenbeleid in zijn gemeente. Gedeputeerde Wolfs bevestigde in haar inleiding nog eens waarom de VKKL een erkenning als maatschappelijke organisatie heeft gekregen. Tevens refereerde de gedeputeerde onder andere aan het succes van het dorp Melderslo. Ze pleitte ervoor dat dorpen vaker de regie nemen en krijgen bij uitvoering van grootschalige projecten zoals een multifunctioneel gemeenschapshuis.

Kermis in de knel! Werkbijeenkomst 30 september

Steeds meer kleine kernen hebben moeite om hun kermis te behouden. Om verschillende redenen loopt in veel dorpen het aantal attracties en naar het lijkt ook het aantal bezoekers terug. Problemen rond vergunningen en locaties. Onvoldoende opbrengsten voor de (attractie)ondernemer door de kleine schaal. Een programma dat niet aansluit bij de behoefte van de gehele bevolking. En zo zijn er nog meer redenen.

De kermis heeft een belangrijke sociale functie in de kleine kernen. Niet gek dus dat het behoud van de kermis regelmatig is terug te vinden op de agenda van Limburgse dorpsraden en gemeenten. In verschillende dorpen wordt gezocht naar mogelijkheden om de kermis een impuls te geven.

(Vervolg op pagina 2)

Colofon:

De Kleine Kernen Krant Limburg is een uitgave van de Vereniging Kleine Kernen Limburg en wordt verspreid onder de leden van de VKKL en abonnees. VKKL, Bemmelstraat 2, 5961 HN Horst
e-mail: VKKL@synthese.nl
www.vkkl.nl
Tel. 077-3978503
Fax: 077-3978505

Redactie:

Alle Postmus, Erik Brugman,
Sjaak Sluifers, Annemie Alaerds,
Tiny Reijnders

Correspondent:

Math Cuypers

Foto's Dorpendag:

Wim Jenniskens

Realisatie:

het communicatiehuis, Horst

Abonnementen:

Leden van de VKKL ontvangen de Kleine Kernen Krant Limburg gratis. Een jaarabonnement kost € 20,- en voor instellingen en overige organisaties € 50,-.

De uitgave van de Kleine Kernen Krant is mede mogelijk gemaakt door de Provincie Limburg.

Workshops & informatiemarkt Dorpendag 2009

Het aanbod van workshops was ook dit jaar weer zeer divers. Deelnemers konden kiezen uit ruim tien workshops, over bijvoorbeeld nieuwe zorgconcepten, de toekomst van het verenigingsleven, drie discussiegroepen over actuele thema's en een informatiemarkt met twaalf kraampjes.

Sommige workshops en discussies puilden uit qua belangstelling, zoals de inspirerende discussie over zelfsturing onder leiding van Joop Verhulst. De workshopleiders spraken achteraf van een goede, plezierige sfeer tijdens hun presentaties. Deelnemers stonden open voor "nieuwe" initiatieven en keken hierbij positief kritisch naar de mogelijkheden voor hun eigen lokale situatie.

Gemeenschapzorg Vijlen

Een workshop met ongeveer 10 deelnemers onder leiding van Jean Vroemen en Nicole Quaedackers (Dorpscommissie Vijlen). Een prettig gevarieerd gezelschap met dorpsraden, vrouwenorganisaties, een wethouder en een vertegenwoordiger van de VKK-Brabant nam plaats bij deze workshop. De vertegenwoordigers uit Vijlen gaven aan dat er op straatniveau (bottom-up) wordt gekeken of bewoners hulp/ondersteuning nodig hebben. Hierna worden zij in contact gebracht met een vrijwilliger die dit kan bieden. Een innovatieve aanvulling op de professionele zorg. Het is ook een manier om talent en potentie op straat/ buurtniveau te vinden. De workshop krijgt mogelijk een vervolg in een jaarlijkse uitwisseling van ervaringen.

Zorgplein Leudal

Twee workshops, 's ochtends overvol met ruim 20 personen, 's middags ruim 10 personen. Thomas Tan en Ton Donders (ASQ Group) presenteerden een nieuw

concept dat in Neer als proefproject heeft gedraaid. Vrijwilligers zijn het eerste aanspreekpunt voor hulpvragen uit het dorp. Via een digitale beeldverbinding kan er contact worden gelegd met medewerkers van deelnemende aanbieders van diensten en (zorg)voorzieningen. Tijdens de workshop is het voor de deelnemers even wennen aan de mogelijkheden van het concept. Enthousiasme en positief

kritische vragen kwamen los. De kleinere groepsamenstelling 's middags zorgde voor meer diepgang en daardoor interessante discussies. Een prima manier om een vernieuwend concept breed te presenteren.

Landschap op de lokale agenda

Een kleine 15 deelnemers volgde de workshop van Gertjan van Elk en Jan

Kermis in de knel!

Werkbijeenkomst 30 september
(Vervolg van voorpagina)

Nieuwe activiteiten die voor meer belangstelling moeten zorgen, kortingen op staggeld voor de exploitanten, dorpsbewoners die de organisatie over nemen zijn voorbeelden.

Werkbijeenkomst

Tijdens de Dorpendag Limburg beloofde de VKKL om een werkbijeenkomst te organiseren om ideeën en ervaringen uit te wis-

selen en samen mogelijke oplossingen te zoeken. Deze bijeenkomst zal op woensdagavond 30 september van 20.00 tot 22.00 uur plaatsvinden. Centraal in Limburg in gemeenschapshuis "de Baexheimerhof", Kerkstraat 1-A, 6095 BD Baexem.

Voor wie

Op de bijeenkomst zijn dorpsraden, lokale werkgroepen en gemeenten van Limburgse kleine kernen waar het thema "Kermis in de knel!" speelt welkom. Heeft u ervaring met de invulling van alternatieven of bent u op zoek om naar moge-

lijkheden dan nodigen wij u graag uit voor de werkbijeenkomst. Aanmelden kan tot 24 september via het secretariaat van de VKKL op 077-3978503 of www.vkkl.nl.

Succesvolle voorbeelden

Kent u voorbeelden van initiatieven waar doodbloedende kermissen weer zijn vlotgetrokken? We horen dit graag van u! Deze succesverhalen willen we graag als inspiratiebron gebruiken tijdens de werkbijeenkomst.

Een sfeerimpressie

3

Kluskens (IKL) vol informatie over landschap(beheer), de rol van het landschap voor de (identiteit)ontwikkeling van de mens, het belang om bewoners en vooral ook jeugd te betrekken bij de natuur en het landschap. Praktische voorbeelden van de inleiders gaven aanleiding tot tal van vragen en vooral ook inspiratie om lokaal met de verbinding landschap & leefbaarheid aan de slag te gaan. Als nieuwtje werd tijdens de workshop bekend gemaakt dat er in het najaar door het IKL samen met de provincie een nieuwe wedstrijd voor dorpsommetjes wordt georganiseerd (zie ook elders in deze krant).

Bouwen in eigen beheer

Een geïnteresseerde groep van een kleine 20 personen bezocht deze workshop onder leiding van 3 jonge bouwers uit Beringe en hun gemeentelijke contactfunctionaris. De bezoekers worstelden met de aanpak of wilden starten met een project om in eigen beheer te bouwen. Er werd aandachtig geluisterd, maar ook uitgebreid verteld over de eigen ervaringen in andere dorpen. Nu eens niet alleen de

theorie over "bouwen in eigen beheer", maar het verhaal uit de praktijk van betrokkenen zelf. Fijn om zo ervaringen te delen.

Verenigingscoach & Vereniging van de Toekomst

In deze workshop kwamen twee manieren aan bod om het verenigingswerk te ondersteunen en versterken. In de ochtendsessie werd de Verenigingscoach door bijna 25 personen bezocht, en in de middagsessie mocht Vereniging van de Toekomst 10 deelnemers verwelkomen. Cristan Segers (Huis voor de Sport) presenteerde de twee methoden die worden ingezet om het verenigingswerk in kleine kernen te versterken. Kijk kritisch naar de vereniging, wees creatief met oplossingen, zoek lokale samenwerking en draagvlak, versterk elkaar. Grote uitdaging: "de vrijwilligers werven en behouden", ook hierin moet de vereniging creatief zijn. Bied vrijwilligerswerk aan op maat (van de potentiële vrijwilliger).

Dorpsplannen maken

Een groep van ongeveer 25 deelnemers bezochten deze workshop van Ger Ver-

donschot (Vitaal Kapitaal). Belangrijkste boodschap: "Pak als dorp zelf zaken op. Houd samen het dorp tegen het licht en kijk naar de toekomst. Creëer samen de kansen voor de toekomst." Een boodschap die discussie en feedback opleverde.

Discussiewerkshops

Elders in deze Kleine Kernen Krant vindt u een uitgebreid verslag van drie discussiewerkshops: "Bevolkingskrimp in Limburg", "Actief Burgerschap / Zelfsturing" en "Steunpunt Gemeenschapsaccommodaties".

De informatiemarkt

Op de informatiemarkt kon men kennis maken met Speeltuinwerk Limburg (SPEL), Vitaal Kapitaal, AED-Solutions, IKL, BTL-Advies, Wel.Kom, Pronteion Welzijn, Vorkmeer, Gemeente Leudal, Kleur in Castenray, Kennisplatform Bewonersinitiatieven en VKKL. Alle standhouders mochten rekenen op een grote belangstelling van de deelnemers. Over en weer werden gegevens uitgewisseld en in sommige gevallen al vervolgfafspraken gemaakt. Ook de jongeren van Kleur in Castenray, mochten tijdens de informatiemarkt rekenen op veel belangstelling. Gedeputeerde Wolfs was zodanig onder de indruk dat ze de jongeren opriep binnenkort contact met haar op te nemen.

De deelnemers

Veel positieve reacties van deelnemers op de workshops en informatiemarkt: "inspirerende thema's", "praktische herkenbare voorbeelden", "goed om vanuit meerdere invalshoeken naar leefbaarheid te kijken", "ik heb veel nieuwe ideeën gehoord". Maar ook kritische noten en aandachtspunten zoals: "bewaak de balans tussen het aanbod van de hoeveelheid informatie en de mogelijkheden voor discussie en verdieping", "hoe kunnen we jeugd betrekken bij leefbaarheid en verenigen", "kermis kleine kernen", "de rol / aanpak van gemeenten in de omgang met dorpsraden", "hoe kunnen we meer dorpsraden warm krijgen om de dorpendag te bezoeken".

Al met al een geslaagde dorpendag met volop inspiratie en uitdagingen voor de toekomst. Kon u niet aanwezig zijn of wilt u ook weten wat er in de andere workshops aan de orde is gekomen? Op www.vkkl.nl zijn de presentaties van de workshops en de contactgegevens van de workshopleiders digitaal beschikbaar.

Kansen voor Steunpunt Gemeenschapshuizen

“Waar lopen gemeenschapshuizen in de kleine kernen tegenaan”?

Inleiders Sjaak Sluifers en Piet Selen, beide werkzaam voor de VKKL, probeerden tijdens de discussie over ondersteuningsbehoefte aan gemeenschapshuizen op deze vraag een antwoord te krijgen. Maar dit antwoord was nog niet zo simpel. Veel gemeenschapshuizen in kleine kernen, de zogenaamde eenpitters, delen gemeenschappelijke problemen maar proberen dit op hun eigen manier op te lossen.

De zogenaamde eenpitters zijn met name die gemeenschapshuizen die op veel plaatsen in Limburg zelfstandig opereren. Ze worden aangestuurd door één stichtingsbestuur bestaande uit vrijwilligers en zijn op vele terreinen veelal ook afhankelijk van de inzet van vrijwilligers. Limburg kent ruim 200 van deze gemeenschapshuizen. Enkele Limburgse steden kennen een overkoepelende stichting die meerdere gemeenschapshuizen beheert.

Behoeften vrijwilligers gemeenschapshuizen

De vrijwilligers die zorgen voor het beheer van de gemeenschapsaccommodatie in hun dorp of wijk hebben behoefte aan ondersteuning en adviezen rond praktische zaken zoals:

- Vrijwilligersbeleid
- Gezamenlijke bijscholing voor vrijwilligers (denk aan BHV, IVA, en bv. Sociale Hygiëne)
- gezamenlijke inkoop energie
- (landelijke) wet en regelgeving
- Paracommercie, wat kan wel wat kan niet
- Exploitatie, hoe hanteer je op een zo eerlijk mogelijk manier gereduceerde tarieven (b.v. voor verenigingen al of niet met een gemeentelijke bijdrage) en commerciële huurders.
- Welke beheersvorm is de beste en past

Discussies Dorpendag

Deelnemers aan de Dorpendag Limburg konden niet alleen deelnemen aan workshops, maar ook met elkaar discussiëren over drie actuele onderwerpen. Hieronder een weergave van twee van deze discussiegroepen. Op de achterpagina vindt u een door Ben van Essen geschreven column over de ‘Bevolkingskrimp in Limburg’.

het best bij de eigen lokale situatie. Welke varianten zijn er allemaal mogelijk

- Informatiepunt voor nieuwe ontwikkelingen en over geslaagde projecten in andere kernen
- Enz enz.

Afstemming gemeenschapshuis en horeca
Een vraag waar veel besturen mee worstelen gaat over het evenwicht tussen het gemeenschapshuis en de plaatselijke horeca. Allebei zijn belangrijk voor de leefbaarheid in de kleine kernen. Door goede afstemming en samenwerking kunnen kan het dorpscafé en het gemeenschapshuis elkaar versterken in plaats van elkaar te beconcurreren.

Nieuwe ontwikkelingen leggen groot beslag op gemeenschapshuis

In veel dorpen en wijken wordt momenteel gewerkt aan realisatie van brede maatschappelijke voorzieningen of multifunctionele accommodaties. In de ontwikkeling hiervan worden de vrijwilligers van het gemeenschapshuis geconfronteerd met nieuwe (professionele) samenwerkingspartners. De verhoudingen

veranderen hierdoor en hoe kun je de oorspronkelijke doelstellingen nog zoveel mogelijk overeind houden en voorkom je dat het gemeenschapshuis ondergesneeuwd wordt?

Elk gemeenschapshuis is anders

Een gemeenschapshuis runnen is maatwerk, afgestemd op de lokale situatie en de behoeften uit de eigen gemeenschap. Er is geen standaard waaraan een gemeenschapshuis moet voldoen en die zal er ook niet komen.

Wel is samenwerking met andere partijen noodzakelijk zoals de gemeente, sportverenigingen, winkels en horeca. Je zult het in de gemeenschap met elkaar moeten opbouwen en samen moeten exploiteren. Inspelen op gewijzigde behoeften is overal belangrijk of je de kern nu 500 of 2500 inwoners telt.

Provinciaal Steunpunt wordt gemist in Limburg

Het is goed als er een steunpunt voor gemeenschapshuizen komt in Limburg waar vrijwilligers van gemeenschapsaccommodaties terecht kunnen voor uitwisseling van kennis en ervaringen. Maar ook voor adviezen en praktische ondersteuning.

Een gezamenlijk steunpunt kan ook zorgdragen voor belangenbehartiging en krachtenbundeling op gemeentelijk, maar ook provinciaal en zelfs landelijk niveau. Als je met zijn allen (landelijk) een stem kunt laten horen is de kans dat je iets bereikt vele malen groter dan als ieder zijn eigen boontjes probeert te doppen. Na de workshop op de Dorpendag hebben diverse mensen zich spontaan aangemeld om het plan voor het Steunpunt gemeenschapsaccommodaties verder uit te werken.

Dorpsraad Itteren vindt een weg naar zelfsturing

Joop Verhulst: “Investeer vooral in verandering van de eigen dorpsraad”!

Dorpsraden moeten weer terug naar de bewoners in het dorp en zich niet laten gebruiken als loopjongen of klachtenloket van bewoners. Daarnaast zijn dorpsraden vaak vooral gericht op de gemeentelijke plannen en te weinig op de echte problemen van het dorp.

Dorpsraden worden nog te veel door gemeenten ook gebruikt voor het verkrijgen van steun aan gemeentelijke oplossingen. “Getrapte betutteling”, noemt Joop Verhulst, voorzitter van de Dorpsraad Itteren, deze positie van dorpsraden. Vaak zijn dorpsraden bezig met problemen en oplossingen die men van buitenaf krijgt opgedrongen. “Er is pas sprake van een probleem, als bewoners er iets aan willen doen. Neem niemand zijn probleem of oplossing af”, aldus deze dorpsraadvoorzitter.

Iedereen in een dorp is wel ergens bij betrokken

In Itteren heeft de dorpsraad de afgelopen jaren geïnvesteerd in gesprekken met en tussen bewoners. De dorpsraad is door het dorp getrokken en heeft aan de hand van informele gesprekken in kaart gebracht wat bewoners zoal bezighoudt. Daaruit kwamen ongeveer 35 grote en kleine thema's naar voren. Iedereen is wel ergens bij betrokken en wil iets. Vervolgens nodigde de Dorpsraad de ruim 900 inwoners van Itteren uit om hierover met elkaar in gesprek te gaan. Hier kwamen 300 mensen op af. “De belangstelling was zo groot omdat bewoners vonden dat het over dingen ging van hun zelf, aldus Joop Verhulst. De dorpsraad heeft er alleen voor gezorgd dat de bewoners rond de verschillende onderwerpen tegen elkaar gingen vertellen wat ze wilden.

Dorpsraad neemt problemen niet af

De dorpsraad van Itteren heeft de uitkomsten van deze bewonersavond niet verwerkt in een dorpsontwikkelingsplan of een leefbaarheidagenda. “Daarmee neem je de wensen, perspectieven van inwoners af, volgens Joop Verhulst. Na de bewonersavond zijn de bewoners in groepjes met elkaar verder gaan werken aan oplossingen. Zo hebben de besturen van verschillende verenigingen besloten om samen één bestuur te vormen. Andere inwoners hebben gezamenlijk een plan uitgewerkt voor oplossing van een verkeersknelpunt.

Dorpsraad komt alleen in actie als mensen iets willen

“Als dorpsraad moet je niet verzanden in discussies over de haalbaarheid van oplossingen, maar je vooral toeleggen op het scheppen van voorwaarden dat mensen met elkaar in gesprek gaan en met elkaar plannen uitwerken die men echt wil realiseren”. Wanneer blijkt dat er belangentegenstellingen zijn, moet je als dorpsraad niet proberen elkaar te overtuigen of ‘kopen gaan tellen’, aldus Joop Verhulst. Voor veel deelnemers aan de workshop is dit een nieuwe en een ongewone benadering. “Wat doe je als dorpsraad in geval

van belangentegenstellingen in het dorp? Aan deze vraag werd het voorbeeld gevoegd van een dorpschool die pleitte voor verlegging van een busroute omdat de bus voor verkeersgevaarlijke situaties zorgde. Maar passagiers hadden juist belang bij deze busroute. ‘In een dergelijk geval moet je ook het gesprek tussen partijen stimuleren als dorpsraad. Plaats in die situatie de passagier in de rol van de schoolleiding en omgekeerd. Zet mensen in een andere rol en men komt tot andere oplossingen’, luidde het advies.

Pasklare oplossingen voor het dorp bestaan niet

De gemeente Maastricht had bedacht dat een Jongeren Ontmoetingsplaats (JOP) de oplossing voor Itteren zou zijn. De dorpsraad heeft toen gezegd dat ze geen JOP wilden. De dorpsraad is vervolgens met de jongeren in gesprek gegaan en heeft hun gevraagd wat ze wilden. Vervolgens hebben de jongeren zelf een JOP gebouwd. Omdat deze groep jongeren niet op de hierboven beschreven bewonersavond aanwezig waren, is de voorzitter van de Dorpsraad naar de jongeren gestapt met de retorische vraag “jullie zijn toch ook bewoners van Itteren? Pas na enkele dagen kwam hierop een reactie. Ze wilden wel een lascursus in het dorp. Na enkele weken kwamen betreffende jongeren belangstellend bij de voorzitter informeren hoe het met de lascursus stond. Hierop riposteerde de voorzitter dat zij toch een lascursus wilden, niet de dorpsraad. Toen duidelijk werd dat ze zelf in actie moesten komen om hun wens te realiseren, werden er afspraken gemaakt.

(Vervolg op pagina 6)

Proeftuin Zelfsturing Helden en Valkenburg

De gemeenten Helden (Peel & Maas) en Valkenburg aan de Geul gaan de samenwerking met dorpsraden en andere bewonersinitiatiefgroepen veranderen. Samen met de welzijnsstichtingen Trajekt, Vorkmeer, Hogeschool Zuyd, de VKKL en de Provincie Limburg wordt de proeftuin “Zelfsturing en leefbaarheid” gestart. Dit

project betekent een grote verandering voor de gemeenten maar ook voor de dorpsraden. De kerngedachte achter deze proeftuin is dat meer ruimte gegeven wordt aan initiatieven en oplossingen die bewoners zelf ontwikkelen voor leefbaarheidsvraagstukken in hun dorp. De beide gemeenten en maatschappelijke organisaties ondersteunen deze processen van bewoners die verantwoordelijkheid nemen voor de leefomgeving en het sociale klimaat in het eigen dorp. Beide gemeenten

willen af van het “instituut” dorpsraad dat fungeert als adviescommissie voor het gemeentelijke beleid of als doorgeefluik van signalen en klachten uit het dorp. De VKKL verwacht dat dit project veel ervaringen en kennis gaat opleveren over hoe dorpsraden en andere bewonersinitiatiefgroepen in de toekomst kunnen bijdragen aan de leefbaarheid van hun dorp. De komende jaren zal de VKKL daarom ook regelmatig aandacht besteden aan deze proeftuin.

De jongeren regelden een ruimte, een lasmeester en de dorpsraad regelde wat materialen en gereedschap. Een ander voorbeeld van een voor het dorp bedachte oplossing is de jeu de boules baan in Itteren.

Omdat in het naburige dorp enkele jeu de boules banen waren aangelegd, vond de gemeente dat Itteren ook een dergelijke baan moest krijgen. De jeu de boules baan is met veel ceremonie en vlagvertoon geopend en na de opening amper meer gebruikt. Kortom, ondersteun als dorpsraad geen oplossingen als je het probleem niet kent.

Dorpsraad Itteren wil geen werkgroepen
Veel dorpsraden beschikken over werk-

groepen waarvoor bewoners uitgenodigd worden om bepaalde activiteiten en projecten uit te voeren. De dorpsraad Itteren heeft geen werkgroepen die onder de vlag van de dorpsraad opereren. Daarmee maakt de dorpsraad zich eindverantwoordelijk en wordt het probleem en de beoogde oplossing van de mensen overgenomen. Dit soort werkgroepen duiden op een hiërarchie. Daar moeten dorpsraden juist vanaf. Neem de problemen niet over van bewoners. Maar ondersteun bewoners in het realiseren van hun eigen oplossingen. Dat vraagt een andere aanpak van dorpsraden maar ook van gemeenten. Maar in deze workshop ging het nu eens niet over wat er bij de gemeente, provincie en instellingen moet veranderen. "Als je wat wil veranderen begin dan bij je zelf als dorpsraad", aldus Joop Verhulst.

Prijsvraag voor herstel landschap Meer Ommetjes rond stad en dorp!

In september gaat de prijsvraag "Meer ommetjes rond stad en dorp" van start. Dorpsbewoners, dorps- en wijkraden, historische kringen, heem-, natuur- en wandelverenigingen, kunnen met het ontwikkelen van een ommetje een belangrijke bijdrage leveren aan de verfraaiing van hun directe leefomgeving. Door het indienen van een concreet en uitvoerbaar plan kunt u in aanmerking komen voor een bijdrage van € 6000,-.

De komende jaren ondersteunen de IKL (stichting Instandhouding Kleine Landschapselementen in Limburg) en de provincie Limburg twintig initiatieven gericht op de aanleg van wandelvoorzieningen en het herstel van het landschap. Niet alleen in de buitengebieden, maar ook aan de randen van steden en wijken.

Met de prijsvraag willen zij bewoners en lokale organisaties inspireren tot het bedenken van kleine wandelingen (3 tot 10km) in combinatie met het herstel van groene, archeologische of cultuurhistorische landschapselementen. Bij de groene landschapselementen kunt u denken aan hagen, knotbomen, singels of poelen. Bij de cultuurhistorische landschapselementen zijn dit bijvoorbeeld grafheuvels, delfstofgroeves, kalkovens, puthuisjes, kapellen en wegwuizen.

Een plan voor een Ommetje kan zich richten op de verbetering van bestaande (onverharde) paden, de aanleg van nieuwe paden of het herstel van historische paden die zijn ingepast in de landschappelijke omgeving. Naast het herstel, verbeteren of aanleggen kunt u hierbij ook denken aan de markering, routebeschrijving, aankleding en eventuele andere informatievoorzieningen.

Succesvolle ommetjes

Eerder zijn met succes ommetjes ontwikkeld en uitgevoerd. In 2008 besteedde de Kleine Kernen Krant al aandacht aan de Romeinse beekbrug bij Tungalroy. In het najaar wordt in Echt een nieuw dorpsommetje gerealiseerd en in Venray zijn onlangs bestaande ommetjes met elkaar verbonden in een knooppuntennetwerk.

Nieuwe wedstrijd

Uitgewerkte ideeën voor 'ommetjes' kunnen, onder voorbehoud van financiering door de Provincie Limburg, vanaf september worden ingediend door bewoners en lokale organisaties. De plannen moeten concreet en uitvoerbaar zijn en kunnen rekenen op lokaal draagvlak en medewerking.

Deze initiatieven maken een kans op een financiële bijdrage van € 6000,- voor de realisatie. Daarnaast kunnen zij rekenen op de praktische ondersteuning van IKL bij de uitvoering.

Via de diverse media worden in september de nadere bepalingen van deze wedstrijd bekend gemaakt. Een provinciale jury zal zich buigen over de inzendingen.

Voor meer informatie verwijzen wij u naar www.ikl-limburg.nl of 0475 - 386 430.

DOP in Uitvoering: Extra kansen voor uitvoering DOP projecten? Vertel ons uw succesverhaal

In veel kernen in Limburg is al een Dorpontwikkelingsplan (DOP) gemaakt. Niet overal lukt het om alle kansen voor projecten uit het DOP ook op te pakken. Dit probleem werd begin 2008 al geconstateerd tijdens de miniconferentie "DOP in Uitvoering". Vertegenwoordigers van dorpsraden en enkele provinciale organisaties kwamen in Wanssum bijeen om over dit onderwerp te praten.

Ondersteuningsmogelijkheden onbekend

Op provinciaal niveau is veel kennis en ervaring beschikbaar waarmee DOP-voorstellen tot een succesvolle uitvoering gebracht kunnen worden. De VKKL wil deze capaciteit en kennis bij elkaar brengen zodat deze flexibel ingezet kan worden voor dorpsraden en andere bewonersorganisaties. Hiervoor is het project "DOP in Uitvoering" opgenomen in het meerjarenplan van de VKKL. Het gaat bij "DOP in uitvoering" onder andere om het in kaart brengen van de kennis en inzet van provinciale organisaties zoals IKL, Huis voor de zorg, Huis voor de Sport, Bibliotheekhuis, Vitaal Kapitaal, gebiedscommissies, KNHM, SPEL, Huis van de Kunsten, VVN afd. Limburg, KBO Limburg, POVL. De mogelijkheden van ondersteuning door deze organisaties bij (DOP-) projecten zijn nu vaak nog onbekend, onbereikbaar of onzichtbaar voor bewonersorganisaties die aan de slag willen met hun leefbaarheidsagenda uit het DOP. Samenwerking met deze provinciale organisaties kan voor dorpen nieuwe kansen bieden.

Goede voorbeelden? Meld ze aan!

Het VKKL wil de komende maanden een inventarisatie maken van goede voorbeelden. Daarvoor zijn we op zoek naar (DOP-)projecten waar een bewonersinitiatief en een provinciale organisatie de samenwerking hebben gevonden en gezamenlijk tot uitvoering hebben gebracht. De beste voorbeelden worden gebundeld zodat iedereen van deze successen kan leren. Daarnaast worden deze projecten gepresenteerd tijdens de Algemene Ledenvergadering op 22 oktober in Baexem. DOP in uitvoering zal dan het centrale thema zijn. Voor de betrokken organisaties een mooie kans om te laten zien wat samenwerking voor mogelijkheden biedt.

Anmelding van goede voorbeeldprojecten van "DOP in uitvoering" is mogelijk tot 21 augustus bij het secretariaat van de VKKL via vkkl@synthese.nl of 077-3978503.

Lancering OnsDorpsweb.nl
**Website brengt dorps-
bewoners met elkaar in
contact**

door Math Cuypers

Op 25 juni jongstleden werd onder grote publieke belangstelling de interactieve website www.OnsDorpsWeb.nl voor Koningsbosch gelanceerd. OnsDorpsWeb is een van de vele projecten uit de koker van de dorpsraad Koningsbosch om de saamhorigheid in het dorp en straks ook de andere dorpskernen van de gemeente Echt-Susteren te versterken. Inmiddels heeft een enthousiast team van bewoners het idee van de dorpsraad overgenomen en in samenwerking met de gemeente en welzijnsinstelling Menswel verder uitgewerkt.

De website biedt alle inwoners, verenigingen en bedrijven van deze gemeente gratis de mogelijkheid een "digitaal visitekaartje" te maken, in de vorm van een eigen homepage. Men kan er op een interactieve en praktische manier contact leggen en onderhouden met mensen uit de straat, buurt of wijk. Zo kan men in een paar klikken ontdekken wie er in dezelfde buurt woont en wat er te doen is. Ook een gedeelde agenda en marktplaats maken deel uit van OnsDorpsWeb. Op deze manier wordt de leefbaarheid en saamhorigheid van de bewoners in het dorp versterkt.

De officiële openingshandeling werd verricht door de twee oudste inwoners van Koningsbosch, Lenie Hendrixx (94 jaar) en Frens van Kruchten (89 jaar), samen met de 10 jarige Julian Jansen. De leerlingen van het ICT college uit Heerlen hadden een informatiefilmje over OnsDorpsWeb gemaakt. Na afloop van het officiële gedeelte waren een achttal jeugdige inwoners van Koningsbosch actief met de mensen te leren hoe ons-dorpsweb in de praktijk werkt.

Meer informatie over het project en het informatiefilmje is terug te vinden op de www.onsdorpsweb.nl.

Math Cuypers is voorzitter van Dorpsraad Koningsbosch

Schrijf u in voor de Dorpsvernieuwingsprijs 2009!

'Nieuwe energie voor een sterke saamhorigheid'

Woont u in een energiek dorp? Probeer u met innovatieve en duurzame projecten de leefbaarheid in uw dorp of buurtschap te versterken? Dan bent u wellicht de juiste kandidaat voor de Nederlandse Dorpsvernieuwingsprijs 2009!

Duurzame vernieuwing centraal

De Nederlandse Dorpsvernieuwingsprijs is een prestigieuze tweejaarlijkse prijs voor dorpen die op een bijzondere manier aan leefbaarheid werken. De Landelijke Vereniging voor Kleine Kernen (LVKK) organiseert de prijs samen met het Ministerie van LNV en Rabobank Nederland. Doel van de Dorpsvernieuwingsprijs is om goede voorbeelden van initiatieven op het gebied van dorpsvernieuwing en plattelandsontwikkeling landelijk en zelfs europees onder de aandacht te brengen. Thema van dit jaar is 'Nieuwe energie voor een sterke saamhorigheid'. Met andere woorden: Duurzame vernieuwing die uw dorp een goede toekomst geeft.

Met uw dorp Europa in

De winnaar krijgt behalve een oorkonde veel aandacht van de media en kan rekenen op extra bezoekers. Tevens wordt het winnende dorp genomineerd voor de Europese Dorpsvernieuwingsprijs. De Dorpsvernieuwingsprijs is bovenal een erkenning van de enthousiaste inzet van de gemeenschap.

Aanmelden tot 15 augustus

Dorpen en buurtschappen kunnen zich tot 15 augustus 2009 inschrijven voor de Dorpsvernieuwingsprijs. Dit kan heel gemakkelijk via het inschrijfformulier op www.vkkl.nl. De aanmeldingen worden

beoordeeld door een landelijke jury, dus de selectie wordt niet door VKKL uitgevoerd. De landelijke jury maakt een selectie van acht dorpen. In de eerste week van september wordt bekend gemaakt welke acht dorpen deel uit maken van de laatste selectie. Deze dorpen zullen bezocht worden door de jury.

Elsendorp winnaar in 2007

Het Noord-Brabantse Elsendorp voert zelfstandig taken uit die doorgaans voor rekening van een gemeente komen. Hiermee gold Elsendorp als voorbeeld van Nederland en de rest van Europa, aldus het juryrapport. Het dorp werd niet voor niets de winnaar van de Nederlandse Dorpsvernieuwingsprijs 2007. De inwoners van Elsendorp hebben onder andere in samenwerking met de gemeente het multifunctioneel centrum De Dompelaar van begin af aan mee opgebouwd. De bouwtekening beoordelen, inventarisatiegesprekken met verenigingen, coördineren van werkzaamheden; dit alles werd door het dorpsoverleg gedaan. Door de inzet van de inwoners heeft Elsendorp nu een multifunctioneel centrum dat door heel veel plaatselijke verenigingen met plezier gebruikt wordt.

Meer informatie over Elsendorp op www.kennisplatformbewoners.nl.

Landelijke Vereniging voor Kleine Kernen Hans Verheijen nieuwe voorzitter LVKK

Woensdag 3 juni jl. heeft Hans Verheijen, burgemeester van de Brabantse gemeente Mill en Sint Hubert, de voorzittershamer overgenomen van Driek van de Vondervoort. Driek werd voorzitter van de LVKK in moeilijke jaren, waarin vooral achter de feiten aan gehold werd. Geleidelijk is dat omgebogen naar een meer actieve houding en een positief proberen beleidsmakers te beïnvloeden.

Als warm voorstander van burgerinitiatieven en van een leefbaar platteland, is Hans Verheijen een gedroomde kandidaat voor de LVKK. In zijn aanvaardingsspeech noemde hij de vraagstukken waar bewoners en bestuurders de komende jaren mee worden geconfronteerd. Nadruk legde hij hierbij op het verbeteren van de leefbaarheid in een periode waarin de bevolkingsomvang en -samenstelling zal wijzigen.

Bron: www.lvkk.nl

VKKL

Vereniging Kleine Kernen Limburg

Van de bestuurstafel VKKL...

Wat ligt er achter de horizon?

De onlangs door de VKKL georganiseerde Dorpendag Limburg is een uitstekende gelegenheid voor de (Limburgse) bewonersorganisaties om hun horizon te verbreden. Dat gebeurt in de eerste plaats doordat we succesvol met elkaar delen. Gemeenschapszorg in Vijlen, Bouwen in eigen beheer, Actief Burgerschap in Itteren, Zorgplein Leudal of de informatiemarkt met het project Kleur in Castenray: er viel op de Dorpendag 2009 veel te leren van elkaar. Steeds weer blijkt dat er meer mogelijk is dan we vanuit de eigen horizon overzien.

Maar verbreden van de horizon kunnen we ook doortrekken naar de toekomst. Hoe ziet de situatie achter de horizon eruit? Het is goed als bewonersorganisaties niet alleen naar de opgaven en kansen van vandaag en morgen kijken, maar ook wat verder weg. In de discussiegroep 'Bevolkingskrimp in Limburg' werd vooruit gekeken naar de demografische ontwikkeling in Limburg.

Door vergrijzing, ontgroening en wegtrekkende groepen hebben of krijgen de gemeenten in Limburg te maken met langdurige bevolkingsdaling. Vanaf 2002 daalt het inwoneraantal van Limburg al. En ook al lijkt het zo dat dit vraagstuk vooral in Zuid Limburg speelt, nu al hebben 33 van de 44 gemeenten in Limburg met daling te maken. Vanaf 2012 (dus al over 3 jaar) gaan ook de meeste gemeenten in Noord Limburg krimpen. Als we wat verder weg kijken, wordt het allemaal nog duidelijker. In 2040 heeft Limburg 200.000 inwoners

Agenda

22 juli 2009

Klankbordgroep Steunpunt Gemeenschapsaccommodaties

Locatie: Baexheimerhof, Baexem

30 september 2009

Werkbijeenkomst Kermis Kleine Kernen

Locatie: Baexheimerhof, Baexem

10 oktober 2009

Landelijk PlattelandsParlement (www.plattelandsparlement.nl)

Locatie: Lunteren

21 oktober 2009

Algemene Ledenvergadering

Locatie: Baexheimerhof, Baexem

11 november 2009

Dorpennetwerk Limburg

Locatie: nog niet bekend

Kijk voor meer informatie en een uitgebreide agenda op www.vkkl.nl.

minder dan nu. Als we even 1970 met 2040 vergelijken zien we nog een andere grote verandering. In 2040 hebben we de helft van het aantal jongeren van 1970, een derde minder mensen in de werkende leeftijd en vier keer zoveel ouderen. Dus: ontgroening, een krimpde arbeidsbevolking en een forse vergrijzing. Stonden de voorzieningen op het platteland al onder druk door schaalvergroting en veranderende leefwijzen, door de krimp komt dat nog scherper te liggen. Hoe gaan we daarmee om? Kunnen we die discussie overlaten aan de bestuurders en beleidsmakers? Of moeten de bewonersorganisaties zelf aan de slag? Zoals in Houthem (Gemeente Valkenburg aan de Geul) waar de dorpsraad het initiatief nam om de verenigingen bijeen te roepen met de vraag: hoe gaan we samen werken om de demografische veranderingen op te vangen?

Met de deelnemers aan de workshop is afgesproken dat de VKKL de komende tijd gaat bezien hoe ze de bewonersorganisaties kan ondersteunen bij het voeren van een toekomstdiscussie over de effecten van de demografische ontwikkeling. Dat begint met een goed inzicht in de cijfers. Hoe zien de ontwikkelingen eruit voor ons dorp? Vervolgens is van belang dat we het vraagstuk serieus nemen. De krimp kernen is nauwelijks mogelijk, want oorzaken als een laag geboortecijfer zijn niet te beïnvloeden. We moeten er dus mee leren leven en vooral de kansen opzoeken. Dat is een lastige opgave, zeker als een dorp de voorzieningen ziet afbrokkelen. De oplossing zal vooral gezocht moeten worden in nieuwe vormen van samenwerking. Daar zullen we de komende tijd samen naar op zoek (moeten) gaan.

Ben van Essen
Voorzitter VKKL

Gemeenschapshuizen ook lid

Sinds het verschijnen van de vorige kleine kernen krant hebben we weer enkele nieuwe leden mogen verwelkomen. Het zijn ditmaal geen dorpsorganisaties maar organisaties voor gemeenschapshuizen. Vanuit Vlodrop is de Stichting Beheer De Blokhut/Dorps-huis De Blokhut toegetreden tot de VKKL en vanuit Heerlen de Federatie Gemeenschapshuizen Heerlen. Een mooie aanvulling op het ledenbestand. Overigens zijn dit niet de eerste gemeenschapsaccommodaties die lid zijn van de VKKL. In 2006 mochten we Stichting Gemeenschapshuis Middelaar al welkom heten.

Naar aanleiding van het PlattelandsParlement 2008, waar nadrukkelijk gepleit werd voor een ondersteuningsstructuur voor gemeenschapshuizen heeft de VKKL een voorstel uitgewerkt. Tijdens de workshop over dit onderwerp op de Dorpendag 2009 (zie elders in deze krant en op www.vkkl.nl voor meer informatie) is dit voorstel gepresenteerd. Een klankbordgroep zal in samenwerking met de VKKL dit voorstel verder uitwerken. Naar verwachting wordt het aangepaste voorstel in het najaar aangeboden aan de Provincie Limburg.